

Defensiehulp. Legergroene bijstand aan de politie bij handhaving van de rechtsorde (2017). Eric Bervoets m.m.v. Sander Eijgenraam, Thom Dijkhuizen en Jan van de Werken (Bureau Bervoets, Amersfoort). Politiekunde 89

Doelstelling

Zicht krijgen op een verschijnsel waarnaar vanuit de politiewetenschap in Nederland nog niet veel onderzoek is gedaan. De uitkomsten moeten bijdragen aan de discussie in de samenleving en de wetenschap over de pluralisering van de politiefunctie alsmede de verhouding tussen politie en krijgsmacht in een veranderende wereld.

Onderzoeksvragen

1. Op welke manier heeft de in dit onderzoek bedoelde specialistische, incidentele militaire bijstand plaats, wat zijn de ervaringen met deze bijstand en de beelden daarover van zowel de militairen, politiemensen als andere direct betrokkenen?
2. Hoe vaak en met welke motieven wordt dit soort bijstand verleend?.

Methoden van onderzoek

- analyse van registraties militaire bijstand vanaf 2007
- casestudies militaire teams: 3 zoekteams, 2 teams 'observeren en analyseren'
- 62 interviews: 21 politiemensen, 27 militairen, 9 ambtenaren en 5 geïnterviewden van het bevoegd gezag.

Samenvatting

Militaire bijstand aan de politie bij de handhaving van de rechtsorde is van alle tijden. Maar in tegenstelling tot de militaire bijstand in de negentiende eeuw, waarin de 'harde' openbare-ordehandhaving bepalend was, domineert tegenwoordig bij de legergroene bijstand de 'specialistische' bijstand bij strafzaken (op basis van artikel 58 van de Politiewet 2012). Hierbij wordt vaak hoogwaardige kennis en materieel ingezet. Denk aan Advanced Search Teams die de recherche bijstaan bij het doorzoeken van huizen, het JISTARC, dat met Ravens (onbemande vliegtuigen) politie en recherche helpt bij het tegengaan van een inbraakgolf, of militaire trackers die bijstand verlenen bij vermissingen.

Onder invloed van globalisering en internationale misdaad (waaronder terreur) wordt het steeds ingewikkelder om een strikt onderscheid aan te brengen tussen interne en externe veiligheid, welke behoort tot het werkterrein van respectievelijk de politie en het leger. Daarbij beschikt de krijgsmacht, door onder andere de uitzending naar Afghanistan, over specifieke kennis en kunde, die van toegevoegde waarde is voor de politie.

De aanleiding voor dit onderzoek was een fascinatie voor de inzet van zogeheten legergroen bij de politie, mede bekeken vanuit het oogpunt van een pluraliserende politiefunctie. De vraag was wat de aard en omvang is van specialistische militaire bijstand aan de politie, of daarbij trends zijn te bespeuren en hoe trends en ontwikkelingen moeten worden begrepen. Ook werd de vraag gesteld hoe de bijstand wordt uitgevoerd en wat de knelpunten zijn die politiemensen, militairen en het bevoegd gezag daarbij tegenkomen.

Deze studie levert een beeld op van de ervaringen, de kansen en aandachtspunten bij het inzetten van militaire kennis en kunde bij het uitvoeren van politietaken. Afgesloten wordt met een discussie over de taken van de politie en de krijgsmacht in het licht van militaire bijstand; dit maakt de studie relevant voor zowel politie, krijgsmacht als beleidsmakers.